

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

ה.

עין משפט נר מצוה

א ו א"י פ"א מהלכות
סנהדרין הלכה ג'
ב ו ב"י פ"ב מהלכות
ע"ז הלכה ד'
ג ו ג"י פ"ג מהלכות
מעשה הקרבנות הלכה
ד ופ"ד מהלכות שגגות
הלכה ו':
ה ו ד"ה פ"ד מהלכות
מעשה"ק הלכה ז':
ו ה"ה פ"ה מהלכות
שגגות הלכה ח':
ז ו ז"ה פ"ו מהלכות ע"ז
הלכה ט':
ח ו ח"ה פ"ז מהלכות ע"ז
הלכה י':
ט ו ט"ה פ"ח מהלכות ע"ז
הלכה י"א:

תורה אור השלם

1. ויאמר אל יהושפט
ותחלף אתי לפלחקה
רבות ולעזר ויאמר
יהושפט אל מלך ישראל
במוני במוך בעמי כעמך
בסוסי בסוסיך.
2. ומלך ישראל
ויהושפט מלך יהודה
ישבים איש על פסאו
מלכשים בגדים בגון
פתח שער שמוון וכל
הנביאים מתנבאים
לפניהם: מלכים א כב י'
3. והערבים מביאים לו
לחם ויבשר בבקר ולחם
ויבשר בקרב ומן הנחל
ישתה: מלכים א יו ו'
4. ותבדד שני שרי מרון
את ערב ואת זבד ויהרגו
את ערב בצור עורב
ואת זבד הרגו בקרב זבד
ויהרגו אל מרון ויאש
ערב ואת הביאו אל
דעון מעבר לירדן:
שופטים ז כה
5. והאם יצאו גדודים
וישבו מארץ ישראל
נצרה קטנה ותהי לפני
אשת נפתלי:
מלכים ב ה ב'
6. דבר אל בני ישראל
ואמרת אליהם אדם כי
יקריב מכם קרבן לך מן
הבהמה מן הבקר ומן
הצאן תקריבו את
קרבונכם: ויקרא א ב

הנהגת הב"ח

(א) תוס' ד"ה מסע וכו'
וגזילה מקודשת אלתערין
שלא עלתה לגבולים
לשם חובה ומביט לא
נפקא אלא שאין יכול
להקריש דס"ז:

שיימה מקובצת

(א) הא לא קשיא
ירשא במומר לכל התורה
מציעתא במומר לדבר
אחד: פ' דמשמע הרי אתם
כאומות: א דכתיב איש
מביט ישראל וגו'
אשר יקריב קרבנו לכל
נדרים: בפרשת: פ' עם
הדומים לבהמה מתוך
יחבת עם: פ' למעוטי
רובע ורובע כדורשי ליה
בב"ק: פ' ומנסך לעבודת
כוכבים: ג"ב נ"א ב"ט'
ומנסך את הין עורב ע"ז:
פ' אלא לומר דקרבן אמר
הומנו: ג"ב נ"א ב"ט'
דקרבנו אמר הומנו והיא
לאו קרבנו הוא וכו': פ' ועוד י"ל דתרי שבעין ממכם ולגולה המקודשת אצטרף דכתיבו לא נפקא. ונ"ב נ"א בתוס'
כ"י ועייל דתרי ש"מ וגזילה המקודשת אצטרף שלא עלתה לשם חובה דמקרא נדרש לפניו ולאחריו הדיני אדם
וקרבן. ובס"י אחר כחוב נ"א ועי"ל דתרי שבעין ממכם ולגולה המקודשת אצטרף שלא עלתה לו לשם חובה: (ג) אלא
נותן טעם לדבר אלא דמריבין מומר לדבר אחד:

על פי הדבור שאני. וא"ת ולמאי דק"ל אדלח הוא ע"פ הדבור
מקשי דהא אמר רב צבר שנמלט מן העין אסור לקמן (דף
ה) ויש לומר דזה היה יודע שהיה סומך ע"פ הדבור ללא משל
עוצד כוכבים קא מייתי אבל לא ס"ד שצא הדבור להסיר האסור
שחיות עובדים דלחאב:

קרי' זה נערה וקרי' זה קמנה.
צפרק צמלא דסוטה (דף מו):
דריש וערים שהיו מנוערים מן
המנוות והכא לא שייך למדרש הכי:
דבין נערו. שם מקום דכתיב
(צד"ה א ב ז) למורח נערו
ולמעמד גור: **עורבניים** מבעי
ליה. ואף על גב דכתיב עברים
מזרים ולא כתיב עבריים מזריים
התם ליכא למיעוטי: **מכס** ולא
בולבס לחוציא את המומר. מימה דהא
אילטריך לכדרשנין צריס לולב הגוול
(סוכה דף ג.) אי לפני יאוש אדם כי
יקריב מכס אמר רחמנא והאי לאו
לדיה הוא וי"ל דהתם לאו משום
דמיפוק לן מהאי קרא גוול לפני
יאוש דהאי מציתו נפקא כדאמרין
צמרובה (צ"ק דף טו): קרבנו ולא
הגוול לימת אילמא לפני יאוש ל"ל
קרא כלומר וי יכול להקדיש צימו
אמר רחמנא ולא מייתי התם קרא
דכי יקריב ואלא לומר דקרבן אמר
רחמנא והאי לאו קרבן הוא שאין
צדו להקדישו לפני יאוש ועוד י"ל
דמתי שמעיין ממכס וגזילה
מקודשת אילטריך (ה) ומציתו לאו
נפקא אלא שנת עלתה לשם מובה:
כדי שיהוו בהם בתשובה. לאו
טעמא דקרא קא דריש אלא נותן טעם
לדבר ש'מדרישין מהא מומר' לדבר
אחד טפי ממומר לכל התורה כולה ולא
מוקמינן קרא צמילמא אחרימי וקאמר
למומר לדבר אחד צקל יחזור צמשובה
ולכן מקבלין מהא כדי שיחזרו:

מכס
חמורה עבודת כוכבים שכל הכופר בה כמודה בכל התורה כולה אלא מומר
לאותו דבר וכדריבא מיתבי 'מכס' ולא כולכם להוציא את המומר מכם בכס
חלקתי ולא באומות מן הבהמה להביא בני אדם שדומים לבהמה מכאן
אמרו 'מקבלין קרבנות ממושעי ישראל כדי שיחזרו בהן בתשובה חוץ
מן המומר ומנסך את הין ומחלל שבתות בפרהסיא הא גופא קשיא
אמרת מכם ולא כולכם להוציא את המומר והדר תני מקבלין קרבנות
ממושעי ישראל הא לא קשיא רישא פ' מומר לכל התורה כולה מציעתא מומר
לדבר אחד אימא סיפא חוץ מן המומר ומנסך את הין ומחלל שבת בפרהסיא
האי מומר היכי דמי אי מומר לכל התורה כולה היינו רישא ואי מומר לדבר
אחד קשיא מציעתא אלא לאו י'הכי קאמר חוץ מן המומר לנסך את הין ולחלל
שבתות בפרהסיא י'אלמא מומר לעבודת כוכבים הוא מומר לכל התורה
כולה ותיובתא דרב ענן תיובתא והא מהכא נפקא מהתם נפקא

מעם

האי מיעוטא כשראל וכו' וי'הכי דידעו לא כתיב מיעוטא דלכתובו וכו' האדם כי יקריב
קרבן דמשמע ולא כל האדם שמע מינה צכס חלקתי שצטרין מציאין ולא המומרין ולא צאומות שכולן מתנדבין ומקבלין מהס:
זעם הדומה לבהמה. שאין מקיימין את המנוות: מן דכתיב גזי צהמה למעוטי רוצע ונרצע י'הכי דריש ליה צצצא קמא
(דף מ) וצבורות (דף מה). וצבורות (דף נ). ולקמן מפרש לה ואיל: ומנסך את הין. לעבודת כוכבים: אי מומר לדבר אחד קשיא מליעפא.
דקתי מקבלין אסיפא: אלא לאו ה"ק. מקבלין קרבנות ממושעי ישראל צמומר לדבר אחד חוץ מן המומר לנסך את הין ולחלל שבתות דהני חמירי
אלמא מומר לעבודת כוכבים כמומר לכל התורה כולה דמי. האי תנא חמירא ליה שנת כעבודת כוכבים דהעוצד עבודת כוכבים כופר בצקציה
והמחלל שבת כופר במעשיו ומעיד שקר שלא שנת הצקציה צמעשה צראשית: והא שנת נפקא מהסם נפקא. דאין מקבלין קרבן מן המומרין:
מעם

לאו קרבנו הוא וכו': פ' ועוד י"ל דתרי שבעין ממכם ולגולה המקודשת אצטרף דכתיבו לא נפקא. ונ"ב נ"א בתוס'
כ"י ועייל דתרי ש"מ וגזילה המקודשת אצטרף שלא עלתה לשם חובה דמקרא נדרש לפניו ולאחריו הדיני אדם
וקרבן. ובס"י אחר כחוב נ"א ועי"ל דתרי שבעין ממכם ולגולה המקודשת אצטרף שלא עלתה לו לשם חובה: (ג) אלא
נותן טעם לדבר אלא דמריבין מומר לדבר אחד:

לא הוה מפליג נפשיה מניה. לא היה יושפט נזהר ונצל ממנו
משום חשד כלל אלמא אע"ג דמומרי' לעבודת כוכבים היה לא הו'
מומר לכל התורה כולה: **כעמי כעמך.** דמשמע הרי י'האמה
כמותינו דסומכין עליהו: **כסוסי כסוסין ה"ג.** דלענין אסור והימר
קאמר אלא על כרחך לענין המלחמה
קאמר ליה: בגורין. כי גורן היו
יוצאים צחיצה וצריעות וצאלגודה
אי כסנהדרין שאין חושדין זה את זה:
שיהו רואין זה את זה. להיות שומעין
איש את חבריו ומתווכחין זה עם זה
עד שתלא הוראה כהלכה שאילו היו
יוצדין כסורה שלא צעגולה אין צני
לחש כסורה רואין צני סוף שורמו
וכעגולה שלימה לא היו יוצדין כדי
שיחא מקום לנאלת ולצא: **מסייע**
ליה. לרצ ענן: על פי הדבור שאני.
שהקציה נערה המירו לפי עשה דכתיב
(מלכים א י') ואת העורבים צויתי
שם לכללך: **ואסרמי מילתא כו.**
צממיה: **ודלמא על שם מקומן.**
שהיו מזכור עורב: **מי לא כתיב** שאלם
נקרא על שם מקומו ואפילו יחיד ואף
ע"פ שאין מדבר צכל אנשי המקום
כגון פלשתיס גצעוים אלא צזיש אחד
דכתיב נערה קטנה: **וקשיא לן קרי**
לה נערה. דהציה צ' שערות וקרי
לה קטנה דמשמע שלא הציה שמי
שערות: **וא"ר פדס.** האי נערה לאו
נערה ממש אלא על שם מקומה דמן
נערוך. וה"ג אע"ג דלאו צכל צני
המקום קאמר שהיה ודאי לכולן לא
גילה שהיה נצצה היא מ"מ ארצה
למימר דמתי גצני הו וקראן על
שם מקומן ואין מוכיר שם: **עורביים**
מצעי ליה. דלא חתי למטעי צעורביס
ממש: **ישראל מעליה הוא.** דלגוס
הוא: **אי נימא מומר לדבר אחד.**
לאחד מכל המנוות לאשמעיין דלא
הוה מומר לכל התורה כולה: **של**
הכופר בה כמודה צכל התורה.

דכתיב (במדבר טו) וכי תשגו ולא
תעשו את כל המנוות האלה וגו' וילפינן
צהוריות (דף ט). דעבודת כוכבים
מירי: **מומר לאוסו דבר.** לשחיטה
ולתיאבון ואילטריך לאשמעיין דלא
מינא כיון דרש ציה כתימירא דמי
ליה אלא ודאי כתימירא דמי ליה
ולתיאבון הוא דעבר עליה וכי מומרין
ליה סכין לא שציק התימירא ואכיל
איסורא: **מכס.** אדם כי יקריב מכס
קרבן וגזי נדר או נדבה כתיב דהא
כי יקריב משמע כשירצו להקריב:
להוציא המומר. שאין מקבלין נדבמו:
מכס צכס חלקתי. כלומר מדכתיב
האי מיעוטא כשראל ולא צאומות
דכתיב איש איש לרבות העובדי כוכבים
שגורדיס נדרים ונדבות כשראל וכו'
קרבן דמשמע ולא כל האדם שמע מינה צכס חלקתי שצטרין מציאין ולא המומרין ולא צאומות שכולן מתנדבין ומקבלין מהס:
זעם הדומה לבהמה. שאין מקיימין את המנוות: מן דכתיב גזי צהמה למעוטי רוצע ונרצע י'הכי דריש ליה צצצא קמא
(דף מ) וצבורות (דף מה). וצבורות (דף נ). ולקמן מפרש לה ואיל: ומנסך את הין. לעבודת כוכבים: אי מומר לדבר אחד קשיא מליעפא.
דקתי מקבלין אסיפא: אלא לאו ה"ק. מקבלין קרבנות ממושעי ישראל צמומר לדבר אחד חוץ מן המומר לנסך את הין ולחלל שבתות דהני חמירי
אלמא מומר לעבודת כוכבים כמומר לכל התורה כולה דמי. האי תנא חמירא ליה שנת כעבודת כוכבים דהעוצד עבודת כוכבים כופר בצקציה
והמחלל שבת כופר במעשיו ומעיד שקר שלא שנת הצקציה צמעשה צראשית: והא שנת נפקא מהסם נפקא. דאין מקבלין קרבן מן המומרין:
מעם

הוא עלק ועילוי עמך ועיין אומר לך דיהושפט לא אכיל בהדי אחאב מומר לע"ז הוי מומר לכל התורה: אלא מהכא
ואחאב מלך ישראל כו. דלא הוה מפליג נפשיה מניה: נימא מסייעא ליה העורבים מביאין לו לחם. כלומר סייעתא לרב
ענן דאמר מומר לע"ז לא הוי מומר לכל התורה דכתיב העורבים: אלא על פי דיבור שאני. כלומר גורת הקב"ה הוה ארב
דבר זה במקום אחר אימא לך מומר לדבר אחד הוי מומר לכל התורה כולה: חמורה ע"ז שכל הכופר בה כמודה בכל
התורה כולה דכתיב ועשה אחת מכל מצות ה' איזוהי מצוה ששוקלה ככל המצות הוי אומר ע"ז: מיתביי מכס ולא
כולכם להוציא וכו' אדם כי יקריב מכס קרבן לה' בכס חלקתי ולא באומות כלומר

(א) סנהדרין (ל' ג) סס
ק"ה. (ב) סוטה מ"ה:
(ד) גלילי ד'ן. (ה) ובס"י:
משומר. וכן הל"ל.
(ו) גענויות כ"ט. דריש סה.
קדוש מ"ה. (ז) גענויות
(ט) ונקמן יג: עירובין
ט"ז: פ"ב:
דמשומד. וכן ככ"ה.
(ט) ע"י צמחש"ל מהרש"א
ומהר"ם שני גרסאות.
(י) כס"ה: משומר. וכן להלן.

הנהגת מורה"ב רנשבורג

(א) ת"ר"ה על פי הדבור
וכי דלא הוה על פי הדבור.
כ"ב עיין תפארת שמואל
רנשבורג על מהרש"א:

מוסף רש"י

סנהדרין. אף של כ"ב,
היתה כחצי גורן
געולה. צעגולה היו
יוצדין כדי שיהו כולן רואין
זה את זה. לפי שאם
היו יוצדין צבורה אין פני
הראשונים רואין זה את זה.
ועגולה שמה אין יוצדין
לפי שצטרין צעלי דעין
והעדים ליכנס לדבר צני
כולם. שיהו טוין רואין
את העדים ומקדיקין
דנציההם ולא שיהא פני
העדים לשהו ו' ואחמיוס
לו (סנהדרין ד'ן). מומר
לערלות. מעט צמנה
זו (שער ד'). להוציא
את המומר. דלין מקבלין
קרבנות. דמכס משמע
מקבלין (עירובין ט"ז).
מכס בכס חלקתי.
להוציא את המומר (קמון
יג). מדכתיב האי מיעוטא
גזי ישראל ולא כתיב
כי יקריב מן האדם
קרבן. ש"מ ישראל הוא
דחלק ומיעט מומר. ולא
באומות. שנקבלין קרבן
מכולם. דתנא איש איש
מ"ל איש איש, לרבות
את הכוכבים שגורדיס נדרים
ונדבות כשראל (עירובין
ט"ז). דלפלו המינן שצטרין
(קמון יג). שדומים
לבהמה. רשעים שעשו
עמלן כבהמה שאינה
מכרת את צוילה. מקבלין
מית קרבן (עירובין ט"ז).
מקבלין קרבנות. של
נדבה. ממושעי ישראל.
דהאי קרא נדרים ונדבות
משמע. דכתיב כי יקריב
(ט"ז). כדי שיחזרו בהן
בתשובה. דאי דמין לכו
צריס מן לא דהרי (ט"ז).
אלא לאו הכי קאמר.
מקבלין קרבנות ממושעי
ישראל המומרים לדבר
אחד. חוץ מן המומר לנסך
את הין או לללל שבת.
דמומר לכל המנוות דמי.
דלמיעוטי ליה סכס ולא
כולם (ט"ז).

רבינו גרשום

דלאו עע"ז הוה: אלא
מעשה כסוסי בסוסיך הוי
נמי מן דלא הוה מפליג
סוסי דיהושפט בסוסי
דאחאב. הכא נמי מצי
הוריא עלי ועילוי עמי